

НОВО ВУКОВИЋ

РИЈЕЧ НА ОТВАРАЊУ НАУЧНОГ СКУПА

Уважени предсједнице ЦАНУ, академиче Вукотићу! Цијењени академиче Ђуровићу! Поштовани господине Кадићу! Поштовани учесници научног скупа „Књижевно дјело Душана Ђуровића”!

Овај научни скуп, који је саставни дио једног општег великог пројекта истраживања црногорске књижевне баштине, требало је да се одржи цијелу годину дана раније, у поводу стогодишњице пишчевог рођења. Међутим, низ околности, од којих се оне најважније лако дају наслутити, успорио је његову реализацију, тако да се, ево, он догађа у посљедњим данима једног вијека (и миленијума) на измаку. То је вијек који се готово у цјелости поклопио са животом Душана Ђуровића, тако да одлазе скоро заједно у књижевну и општу историју. Међутим, одлазак у историју никако не значи, како се то на лаичком нивоу обично схвата, дефинитиван одлазак са сцене духовне и животне савремености. Напротив, само оно што је постало истинска историја може послужити као релевантна мјера времена и свијета у ком јесмо. Зато се, уосталом, човјек и окреће непрестано према њој, тражећи у њој одговоре који се, иначе, на минијатурној скали трајања једног људског вијека не могу наћи. Окреће се уназад, да би видио унапријед. Треба ли понављати познату чињеницу да у том смислу ништа не релативизује вријеме као умјетност, можда књижевност понајвише. Није чудо што су је поређивали са великим параболичним огледалом у ком се преламају прошлост и будућност и у ком се у милион нијанси расипа иста свјетлост која обасипа све људске вјекове. Отуд њена непролазност, њена релативно мала зависност од тренутка у ком настаје. Обимно дјело Душана Ђуровића, настало у дугом временском интервалу у разним срединама, заправо је једна велика епска сага о нашем свијету, његовим наравима и историјским оптерећењима. Он је упорно радио на њој од 1930, кад се појавила прва његова приповијетка, па до првих година ове деценије, када је затворивши животни круг, вратио се у

свој родни Грлић да у њему одживи посљедње старачке дане. У њој се може распознати тешки ход историје и отисци које она урезује не само у судбински сценарио црногорског свијета, него и у менталну и карактеролошку матрицу његову. Али, овај плодни писац као да није имао много среће са савременицима, посебно са оном критиком која је апсолутизујући одређене поетичке трендове или, што је још горе, процјењујући дјело са ванкњижевних (идеолошких, политичких и сл.) аспеката, била неправедна и слијепа за вриједности које оно посједује. И поред низа високих књижевних и друштвених признања које је Ђуровић добио, он је у суштини, у критичком смислу, остао непрочитан писац. Посебно у црногорским оквирима. Посљедње године ове деценије као да доносе појачано интересовање за његово дјело. Почине да се појављује како у школским тако и у елитним изборима, као тема универзитетске критике и сл. Вјерујемо да ће то интересовање константно расти. У том смислу много очекујемо од овог научног скупа у ком учествују и реномирана имена наше књижевне науке и један број младих универзитетских радника, оних који ће, надати се, у вијеку који долази, аксиолошки релевантније писати о књижевним чињеницама нашег времена. У име тог очекивања, желим вам свима добродошлицу и плодан рад.